

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 koron.
Egy hónap ..... 2 koron.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 koron.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, június 21.

Előbbre haladt támadásunk Volhyniában. Átkeltek az oroszok a Szerethen.

Budapest, június 20. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Bukovinában az ellenség utóvé-
dünkkel vívott harcok közben átkelt
a Szerethen. A Pruth és a Dnyeszter
között, a Stripánál és Radzivilow
vidéken a tegnapi nap aránylag cse-
desen telt el. Volhyniában, Luga-
tól északra és délkeletre vívott
sikeres védelmi harcokban csapa-
tink eddig egyezerháromszáz orosz
fogtak el, egy orosz löveget és há-
rom gépfegyvert zsákmányoltak. Ki-
szielin vidékén a szövetségesek
támadása révén küzdelem köz-
ben előbbrehaladt. Sokul és
Kolki közt újabb erős támadá-
sokat vertünk vissza. Gruziatin-
nál, ahol az ellenség nagy haderőt
állítva harcra negyedszer kíséri
meg, hogy a bátor védők vonalaiba
benetoljon, sikeresedetten folyik a
harc.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzó harcvonalon és a Dol-
omitokban a harci tevékenység a ren-
des mértékre csökkent. Az olaszok
újabb előretöréseit, melyek a Brenta
és Astico között egyes harcvonal-
szakaszaink ellen irányultak, vissza-
utasítottuk.

Délkeleti hadszíntér:

Ferassnál, a Vojusa alsó folyása
mentén, csatározás folyik. Höfer al-
tábornagy, a vezérkari főnök helyet-
tese. (Miniszterelnökség sajtóosz-
tálya.)

Hindenburg akcióba lépett. Linsingen hadserege előre nyomul.

Berlin, június 20. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A helyzet általában változatlan.
Német járőrvállalkozások Buvraig-
nesnél és Niederaspachnál sikerrel
járta. Repülőink bőségesen dobtak
bombákat Dünkirchen mellett, a

bergeni és Verdunól délraugatra a
souilly-i katonai telepekre.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege:
Német osztagoknak előretörései
Smorgontól délre egészen Gary-n túl
terjedő arcvonalon. Sanocynál fog-
lyokban egy tisztet és egyszáznegy-
venhárom főnyi legényseget, zsák-
mányban négy gépfegyvert és négy
aknavetőt eredményeztek. Kolodon-
tól nyugatra (a Narocz-tó felé) egy
orosz kétfederűt leszállásra kény-
szerítettünk és azt tüzérségi tűzünk-
kel elpusztítottuk. A vilejekai vasuti
telepre bombákat dobtunk.

**Lipót bajor herceg, tábornagy had-
serege:**

A Ljachowitschi-lunimieei vasuti
vonal ellen a repülő-támadásokat
megismételtük.

Linsingen tábornok hadserege:

Logischintól délraugatra a csa-
torna-állás ellen intézett erős orosz
támadások az ellenség nagy veszte-
ségei mellett zárótűzünkben össze-
omlottak. Az ellenség további fára-
dozása Kolki mellett és attól nyu-
gatra, a Stryj-vonal ellen, általában
eredménytelen maradt. Gruziatinnál
a harc különösen heves. A kovel-
lucki út és a Turja között csapataink
több helyen megtörték oroszoknak
szivós és Kisielinnél különösen ma-
kacs ellenállását és harcok közt to-
vább nyomultak előre. Gorochow irá-
nyában az oroszok nem folytatták
előrehaladásukat.

**Bothmer gróf tábornok hadsere-
gének:**

A helyzete változatlan.

Balkán hadszíntér:

Az ellenség bombavetései az ar-
vonalunk mögött tekvő helységekre
nem okoztak kárt. Legfőbb had-
vezetőség. (Miniszterelnökség sajtó-
osztálya.)

Orosz torpedózuzók bombázása repülőgépről.

Berlin, június 20. A Wolf-ügy-
nökség jelenti:

Június tizenkilencedikén egyik
tengerészeti repülőgépünk a rigai
öbölben, Arensburg mellett bombák-
kal megtámadott két orosz torpedó-
zuzót és az egyiket telibe találta.
A tengerészeti vezérkar főnöke.
(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A városok jövője.

Arad, június 20

Ugyanakkor, amikor az állam a
háborút követő jövőre hatalmas
és kemény eszközökkel beindoz-
kedni készül, — föllépnek a városok-
nak gondjai is a jövő felől. A ma-
gyar városok helyzete a háboru előtt
se volt nagyon kedvező. A legtöbbje
olyan magas póttadóval tartotta fenn
a háztartási egyensúlyát, aminőt már
sokkal fokozni nem lehet, elérte ezt
a magas póttadót, még mielőtt az ösz-
szes létesítményeket megazerezte vol-
na, amelyekre a modern fejlődés
szempontjából szüksége lett volna. A
háboru előtt a kormány kimutatást
készített a vidéki városok hitelszük-
ségleteiről. Másfél száz milliót tett
volna akkor ez az összeg, amellyel a
legsürgősebb, többnyire esztendő-
k óta előkészített tervek végrehajtása
járt volna. A másfél száz milliót a
városok nem kapták meg és egyelőre
ahhoz nincs sok reményük, hogy a
háboru után fogják megkapni, de a
szükségletek, a tervek és az elodáz-
natatlan tennivalók még mindig meg-
vannak, sőt meg is szaporodtak.

Az új adójavaslatokkal a városok
jövedelmei lényegesen nem fognak
emelkedni. A vagyonadó, a jövede-
lemadó és a hadnyereségadó után a
képviselőházhoz benyújtott törvény-
javaslat szerint községi pótték nem
lesz szedhető, ami helyes is, mert na-
ezeket az adókat a községi adók mai
magas kulcsa mellett körülbelül két-
szeresen kellene fizetni, akkor egy-
általán nem lennének elviselhetők.
Egyedül a nyilvános számadásra kö-
telezett vállalatok tölemti adója lesz
az, amely után tölemti községi ado
lesz szedhető.

Holott a városoknak is megsapo-
rodtak a kiadásai; a városoknak szá-
molni kell azzal, hogy a kétszere-
sere, háromszorosára és többszörö-
sére emelt élelmiszer-árak mellett
tisztviselőiknek és alkalmazottaiknak
fizetését javítani kell; a vidéki vá-
rosoknak kétségtelenül rész fog jutni
a háboru okozta sebek enyhítésének
feladatából. És végül meg kell való-
sítani a sok lebegő intézményt — itt
egy kórházat, ott egy iskolát, itt víz-
vezeteket, ott utcaszabályozást, itt
községi üzemeket, amott egyebet, a
melyek megvalósításához akkor más-
fél száz millió kellett, a háboru után
azonban kétszáz millió se lesz ele-
gendő.

Miből, miből? A vidéki városok

érik, hogy amikor az állam szinte a lehetőségig kimeríti a polgárok adózó és fizetőképességét, akkor a városoknak nehéz lesz a maguk adóját is fejtebb szótolni. Azok a tényezői adók, a melyeket egyes vidéki városok községi jövedelmek bázisául akarnak felhasználni, mind az állam bevételei fokozására tognak felhasználtatni. Az egyedüli mód tehát, a melyet Pozsony város jelöl meg a kormányhoz intézett és a többi városoknak is megküldött fölratában: az állam részese az új adók tekintélyes jövedelmeiben a városokat is.

Nem tudjuk, milyen viszhangja lesz a felterjesztésnek a pénzügyminiszternél, olyankor, amikor a javaslatba foglalt adókból befolyó jövedelem egyelőre meg az állam előrelátható szükségleteit se fedezi. Még egyéb, új és újja formált adókra van szükség, hogy az ország feje kevésbé fájjon és kérdés, mikor érik el ezek a jövedelmek azt a pontot, amikor belőlük a vidéki városoknak is lehet juttatni?

A vidéki városok mindenesetre helyesen teszik, ha helyzetüket már most, a háborús adójavaslatok tárgyalásánál előtárják a gondoskodást kívánják. A vidéki városok maguk nem gondoskodhatnak jövőjükéről. Az egyetlen eszközt, amelylyel háztartásuk réseit foltoztatták, a pótdót már annyira elnyűtték, hogy az maga a jövőendő nehéz napjai és évei alatt nem lehet segítség, és arra építeni nem lehet.

Megkezdték a gázgyári szakértők munkájukat.

(Bernauer Isidor igazgató Aradon.)

az Aradi Közlöny tudósítojától.

Arad, június 20.

Ma Aradra érkezett Bernauer Isidor, a székesfehérvári gázművek műszaki igazgatója, Arad város törvényhatósága által felkért szakértő, hogy megkezdje munkáját. Az igazgató felkereste Varjassy Lajos polgármestert, Lőcs Részó helyettes polgármestert, majd pedig elment a gázgyárba, ahol felmutatta Schultz Henrik igazgatónak a polgármester által aláírt megbízatását és engedélyt kért a gázművek megtekintésére, valamint a szükséges mérések és ásatások megkezdésére.

Az igazgató a legmesszebbmenő előzékenységgel és szolgálat készséggel találkozott. Schultz igazgató kijelentette, hogy a gyár minden berendezését, gépeit, épületeit csővezetékét és könyveit tetszése szerint megtekintheti és a telepen oly adatokat szerezhet be, amelyekre szüksége van, ő és az egész személyzet, a legmesszebbre menő módon támogatni fogják munkájában. Bernauer igazgató megköszönte ezt az igazi kollegiális magatartást és még a mai nap folyamán megkezdte munkáját.

Felmérte és felbecsülte a vele jött építőmester a gyár épületeit, az igazgató behatóan megvizsgálta a gázgyártást, a gépeket, felásatta a csőhálózatot. Természetesen semmiféle nyilatkozat nem történt, csak arra szorított a város szakértője, hogy jegyzeteket készítsen.

Két hét múlva újra Aradra jön Bernauer igazgató, még pedig Ripka Ferenc gázgyári igazgatóval, szakértő társával együtt és akkor már szélesebb mértékben folytatják a munkát.

Miniszteri tanácsos a vádlottak padján.

(Az Emke tóvárosi választmányának bűnpere. — A totárgyutas második napja.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 20.

Az Emke budapesti választmányának perében Csader Gusztáv bíró ma délelőtt negyedkilenc órakor nyitotta meg a tolytatólagos tárgyalást. Ma Antal Nándor egyleti számvévi kihalgatása került sorra.

(Királyi biztos peccát — megtevesztése.)

— Volt önnek tudomása arról, — kérdezte az elnök — hogy milyen szerződést kötött az Emke a Vöröskereszttel a levéldiszitós és a számolócsdula-akcióra vonatkozólag?

Antal: Ezt Gallovich csinálta, bővebb részleteket nem tudok. Engem ötven korona napi tisztelettel vettek föl ideiglenes alkalmazottnak a számlájú teendő végzésére. Ami a Vöröskereszt és az Emke megállapodását illeti, azt tudom, hogy 50 százalék volt a Vöröskereszté, 50 százalék az Emkéé, de az Emke az ő részéből az adminisztráció költségeit is fedezte.

— Mit tud a Vöröskereszttel való megállapodásról a címer használatára vonatkozólag?

— A számlólapon volt egy fehér kereszt és Josipovich ajánlotta, hogy vörös keresztet tegyünk a helyébe.

— Miért volt a megbízóleveleken a királyi biztos peccát? Meg akarták ezzel tevesztetni a közönséget?

— Mi előterjesztést tettünk, hogy engedjék meg a Vöröskereszt papírján való levelezést. Főn voltam Josipovich ökegyelmességénél és előadtam neki, hogy miután mi ebben a jótékonyági akcióban csak eszköze vagyunk a Vöröskeresztnek, engedje meg, hogy az ő papírokat használjuk levelezésre. Ökegyelmessége ezt megengedte.

— És a királyi biztos peccát? Hiszen az néhány napra eltűnt Josipovich szakrénységéből.

— Nem, határozottan nem. Jól emlékszem, délelőtt 11 órakor voltam Josipovich ökegyelmességénél és megkaptam erre az engedelmet.

A bíró ezután a vádirat vádjait kérdési a vádlottól:

— Ön személyesen intézkedett a bélyegekről és a számlólapokról. Mi van az N. N. alatt elkönyvelt összegekkel?

— En, — felelte Antal — szeretném azokat a könyveket látni. Nem az impurumot, a melybe mindenki beleírhat és vakarhat, hanem a hivatalos könyvet, amelyben a rádióadás nincsen megengedve.

— Tudott-e Andreics arról, hogy a Vörös Keresztnek címzett adományok és tagdíjak 50 százalékát mégis levonták az Emke javára? Igen.

— Mikor tudott róla, hogy ilyen manipuláció folyik?

— Eleinte nem tudtam, csak mikor az elnök kezdett velem agresszív viselkedni, akkor följegyeztem.

— Tudta-e, hogy a természetbeni adományok a Vörös Keresztnek voltak címezve?

— Csak a fuvarlevél átvevője tudta ezt. Andreics már előzően átiratban megkérdezte a Vörös Keresztet, mit csináljanak a hozzájuk beérkezett és a Vörös Keresztnek szánt adom-

mányokkal, amire a válasz az volt, hogy a romlandó árut a papnővalde-utcai raktárba, a maradandó árut pedig a központi raktárhoz küldjük. En ezek szerint összekevertem.

— Ön becsülte túl azt a bizonyos nyulaküdemény árat? Kinek az utasítására?

— Kérem, meg kell mondanom, hogy az utasítást Andreics öméltóságától kaptam.

Andreics: Kérem, én nem mondtam semmit.

Antal: Méltóságos uram, legnagyobb sajnálatomra meg kell mondanom, hogy igenis mondott. En zsidó vagyok, nyulat sona életben nem ettem és így meg se becsülhettem.

— Mi volt a plakett-akcióval?

— En kolmentem Josipovichhoz és előterjesztettem neki az ügyet. Erre Josipovich azt felelte: „En, őcsém, nem csinállok semmit, tegye az Emke.” Erre aztán megcsináltuk a szerződést.

— Mi van Csorba 500 koronájával? Fondorlatba ejtette-e, igen vagy nem?

— Nem.

— Ön perelte Andreicsot?

— Nem, csak az Emkét.

— Közlemények jelentek meg a lapokban, sőt ön kijelentette, hogy amennyiben Andreics nem fizetne, őt hírlapilag kompromittálja?

— Nem mondtam, csak panaszkodtam többeknek, hogy miért nem adják meg nekem az én követelésemet, miért írnak újságírókat, miért nem rendezik inkább a dolgot, s azt mondtam, ha ez így megy tovább, akkor én is ki fogok pakolni.

(Gallovichné kihallgatása.)

Ezután Gallovich Jenőné kihallgatása következett.

Elnök: Ön ellen csak egy vád van. Dacára annak, hogy ön tudta, hogy az 5200 és a 800 korona nem jár az urának, ön mégis közreműködött abban, hogy ezt az összeget megkapják. Tudja-e bizonyítani, hogy ön előlegezett az Emkének 5200 és 800 koronát?

Gallovichné: Igen. A pénztáros kisasszonynak.

— Volt akkor takarékbetétje? És ha volt, mennyi és mekkora volt a legmagasabb betét?

— A Liszt Ferenc-téren egy bankban volt betétem. A legmagasabb betét 2000 korona volt.

— Ha ön a Demkének adta az összeget, miért kérte az Emkétől?

— Kérem, én a kollégium létesítésére előlegeztem.

— Beszélte ön erről az ügyről előzetesen Andreicsossal?

— Igen. Andreics ki akarta fizetni az uramnak, ő azonban csak úgy akarta elfogadni, ha a közgyűlés megszavazza. Erre Andreics nekem kínálta fel az összeget, de én sem fogadtam el. Novemberben átiratban értesített Andreics arról, hogy az előlegezett összeget felvehetem, mire azt én técoleg fel is vettam.

— Miért helyezték el hadikölcsönkönyvekben a pénzt és miért mondta ön a férjének, ha ez a követelés jogos volt, hogy vissza fogja fizetni, ha a központ nem hagyja jóvá a történt intézkedéseket?

— Kérem, én nő vagyok és ehhez nem értek.

— Andreics, mit szól ehhez?

Andreics: A nagyasság bizonyos vallomása nem telet meg a valóságnak, mert én sohasem tárgyaltam vele, sőt amikor egy ügyben összekevertem, levélben jelentettem ki,

hogy eszomnyal nem tárgyalok. Ugyanakkor megkértem a tanukat, hogy szánjanak el az állítólagos költségekről. Ok e. s. Amoltak és én az eloleget folyósítottam.

(Josipovich Imre kihallgatása.)

Ezután Josipovich Imre nyugalmazott miniszter kihallgatására került a sor.

— Kegyelmes uram, van-e tudomása a Vöröskereszt és az Emke között kötött szerződésről?

— Igen. A háború miatt a kórházakat kénytelenek voltuk elhagyni és a jótékony akciókra magánosok részéről történtek ajánlások, mi azonban az ajánlatokat nem fogadtuk el. Egy napon Andreics ajánlólevelével megjelent egy úr az Emkétől és így azután megállapodtunk.

— Történt-e a levelezésre megállapodás?

— Igen. Feljött Antal és kérte, hogy engedjük meg, hogy a Vöröskereszt papírosán levelezzenek. Hozzájárultunk ehhez, miután az Emke a költségeket magára vállalta, de arról nem volt szó, hogy az Emke helyiségei mint Vöröskereszt helyiségek működjenek. Mikor a közönség lezudult a sok zaklatás ellen, akkor óvatosságot emeltünk az Emkénél, hogy akciókat ne ilyen megalapozatlan formában végezzék.

— A királyi biztosi pécéről mit tud, kegyelmes uram?

— Nem tudtam róla, nem is láttam a megbirod levelet, csak később a rendőrségen.

— Így valószínűleg az aláírás után történt a királyi biztosi pécét rányomása?

— Igen.

Josipovich kijelenti, hogy a Vöröskereszt részéről a feljelentés megtételére az Emke ellen semmiféle meghatalmazás nem történt. A Vöröskeresztnél, mint általában a jótékony akcióknál, nehéz a károsodást megállapítani. A számlákon való hirdetésekre vonatkozóan a Vöröskereszttel nem volt megállapodás.

(Sándor József főtitkár vallomása.)

Ezután Sándor József udvari tanácsos, az Emke kolozsvári főtitkárát hallgatták ki, mint tanút. Elmondja, hogy a központ az 5200 koronának szabálytalan kintalását nem hagyta jóvá, mire Gallovich önként lefizette a központnál. Emlékezik arra, hogy az előlegét Andreics kezdeményezte. Andreics Gallovich számadását helyesnek ismerte el és mindig követelte azoknak a kifizetését, csak akkor kezdett Gallovichra haragudni, amikor a Vöröskereszt-egylet követelésekkel lépett fel az Emkével szemben.

Megállapították, hogy Andreics a választmány megkérdezése nélkül 840.000 koronát utalványozott ki, amiből körülbelül 40.000 koronát nem kellett volna kintalványozni.

Andreics a kihallgatás alatt többször hevesen tiltakozott Sándor József kijelentései ellen, úgy, hogy az elnök megjelöltette, hogy nyugodtan viselkedjék.

(Könyvből kitépott lapok.)

Csörbe Gusztáv vállalkozó, akit Antal a plakett mozgalomba vont be, azt vallja, hogy ötszáz koronát esett ki tőle.

Kun Árpád, az Emke kollegium gondnoknője azt vallja, hogy Gallovich ajánlására lapokat téptek ki a könyvből.

Gallovich ezt beismeri, de azt mondja, hogy csak az Andreics által történt beírásokat szakította ki, mert ezek nem edvelők voltak.

Több lényegtelen kihallgatás után a tárgyalás folytatását holnapra tűzte ki az elnök.

Kitchener békeüzvetítés miatt utazott Oroszországba.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 20.

A berlini Vorwärts leg többi számában tudósítást közöl arról, hogy Londonban megnyíró igyekeznek a munkásság körében egyre nagyobb térű nézői békemozgalom ellen küzdeni. A Morning Post arról panaszkodik, hogy a munkásság egy háború ellenes csoportja igyekszik akaratát a „haza írá” vezetőkre kényszeríteni. A Morning Post emlékeztet arra a haragra, amelyet a munkásság az általános védkötelezettség ellen folytatott s azt írja, hogy ez a harc most új je szót nyert: a kormányt kényszeríteni kell arra, hogy a béketárgyalásokat megkezdje.

Egyenesen komikus azonban, hogy a Morning Post csak most veszi észre az angol munkásság békemozgalmát. Ez a mozgalom már akkor meg volt, még mielőtt a vanderstörvényt benyújtották volna, csak hogy a Morning Post személyné hirtelen felelt, mint ahogy most is csak házaárulást lát a béke ut ni vagyan.

Ezzel szemben érdekes módon ír Kitchener emunyaró a londoni Economist, legelőkelőbb angol pénzügyi szaksz. E közösen a következő leírás és teszi:

„Kitchener harátat mindenki csapásnak tekintti s azt az ország minden részében, minden becsületes hazafi meg fogja gyászolni. S meg csak noven a gyász, ha igaz az, amit mondanak: hogy Kitchener nemcsak katonai, hanem politikai misszióval is utazott. Ez a misszió a háború becsületes befejezéséhez és a vagyon és ver borzalmas pazarlása-

nak megszüntetéséhez vezethetett volna, amelyet mindannyian olyan torron ohajtunk.”

A Economist lel plezése se többet, se kevesebbet nem mond, mint azt, hogy Kitchener azért utazott Oroszországba, hogy előkészítse a tétét. Habár az angol lap ezt a leleplezést egyszerű feltevés formájába öltözteti, de csak azért, hogy megint ramutathasson arra: e. u. tal is egy német torpedó szegte meg a béke utját.

Berlin. A Labour Leader legalább egy millió aláírást követel a béketárgyalások memoranduma céljára és kijelenti, hogy kevesebb aláírásban nem szabad megnyugodni, és akkor a memorandum erős tényezője lesz a vérengzés befejezésének. A nagyobb városokban a propaganda már meg is kezdődött. Két millió kis röpiratot osztottak szét. Száz ezer aláírási ívet nyomattak két és fél millió aláírás számára. Napgyűléseket is tartanak a nagyobb városokban. Az első népgyűlés június 3-án volt és azóta állandóan tartják ezeket a gyűléseket a béke érdekében.

London. A Times jelenti: Az ir probléma ideiglenes megoldása a kabinetben szakadással tenyeget. A kabinet tagjainak egyik része határozottan állást foglalt Lloyd George indítyánya ellen. Leuetleges az is, hogy néhány miniszter, le fog mondani.

Megalakult a Földgáz Készvenytársaság.

(Az igazgatóság tagjai. — Teleszky János pénzügyminiszter beszede.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 20.

A Magyar Földgáz Készvenytársaság a mai napon tartotta a pénzügyminiszteriumban Grün János úr. miniszteri tanácsos elnökielte alatt alakuló közgyűlést azon szerződés alapján, amelyet a pénzügyminiszter a Deutsche Bank-kal 1915. november 26-án kötött és amelyet a törvényhozás 1916. január végén hagyott jóvá. A társaság alapokéje 27 millió korona, amelyből 4 millió koronát a pénzügyminiszter vesz át a társaságnak átengedett gázmezők és az ott eszközök beruházások ellenében. A többi 23 millió koronát a Deutsche Bank vezetése alatt álló konszorcium veszi át harminc százalékos bevetés alapján. A konszorcium tagjai és a törzvényesek a következők: A Deutsche Bank, a Deutsche Petroleum Actiengesellschaft (Berlin), a Pann Magyar Kereskedelmi Bank, a Hiteibank, a Magyar Gázszolgáltató R. T., a Magyar Bank és Kereskedelmi Készvenytársaság, az Agrár és Járadék bank, a Leszámitoló és Pénzváltó bank, a Wiener Bankverein, a Schodnicza A. G., a Bank für Handel und Industrie (Berlin), a Diskontobank (Berlin), a Nationalbank (Berlin), a Bankhaus Stern (Frankfurt), a Bayerische Stickstoffwerke, Berlin.

Az igazgatósági elnököt és hat igazgatósági tagot a köztölt szerződés értelmében a pénzügyminiszter jelölte ki. Az igazgatóság tagjai a következők lettek: elnök: Teleszky Ar-

tur gróf nagybirtokos, igazgatósági tagok: Bethlen József gróf képviselő, Bethlen Odon gróf főispán, Bernády György főispán, Daniel Gábor báró, Grün János dr., Maly Ferenc miniszteri tanácsosok, Adler Vilmos, a bécsi Bankverein igazgatója, Bethlen István gróf, Enyedy Béni, Gottschalk Károly, a Schodnicza igazgatója, Gráts Gusztáv és Hegedüs Loránt országgyűlési képviselők, Horváth Almer a tőzsde elnöke, Kánizs Jacques, a Magyar Gázszolgáltató r. t. igazgatója, Geller Frigyes, a Deutsche Bank vezérigazgatója, báró Kohner Adolf, Krausz Simon, a Magyar Bank vezérigazgatója, madarasi Beck Marcel báró, Pohl Miksa, Naurath Emil, Staudt Emil György a Deutsche Bank igazgatója és báró Kemény Akos. A végrehajtó bizottság elnöke Staudt Emil György, tagjai Pohl Miksa bányatanácsos, Geller Frigyes, Teleszky Artur gróf és Grün János dr.

Az igazgatóság első ülésében egy hosszúlejtartu föld gázszolgáltatási szerződés tárgyait, amelyet a Magyar Nitrogén Műtrágyagyár Rt. kínált fel. A készvenytársaság egész szükségletét a Magyar Földgáz Rt.-től szándékozik beszerezni.

A Magyar Földgáz R. T. további munka-programja az az előkészítés alatt áll, ennek a programnak szélesebb mederben való megvalósítása azonban csak a háborúat követő időkre várható.

Este Staudt Emil György, a Deutsche Bank vezérigazgatója vacsorát adott, amelyen részt vettek Teleszky János és Sándor János miniszterek is. A vacsorán Staudt ponarköszöntője után annak a reménynek adott kifejezést, hogy a háborúban annyira bevált legyverszövetség a bekövetkezendő békeben ig-

gazdasági élet terén nagy eredményekre fog vezetni. Magyarország fejlődésére emeli poharát.

Teleszky János pénzügyminiszter kifejti, hogy meg van győződve arról, hogy a gazda-

sági együttműködésének ezt az első lépését nyomon fogja követni a többi. A német és magyar ipar és tökély együttműködése nagy eredményekre fog vezetni anélkül, hogy az a magyar ipar érdekeit befolyásolná.

Nem lehet végrehajtani az adótörvényeket.

— Kevés a személyzet. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 20.

A képviselőház elkészített adójavaslatok igen ellenkező foglalkoztatják most az érdekelteket. Az adójavaslatok között ugyanis van olyan is, amely egészen új a mi közönségünk előtt. Ez a vagyonszó, valamint a hadinyereség-adó, amely egészen független az úgynevezett jövedelmi adótól. Különösen a vagyonszóval beszélnek sokat a közönség körében és általában az a vélemény alakul ki, hogy alacsonyra szabták az adókültséget, amelynek alapján az, aki negyedmillió korona fölött rendelkezik, csak tizenkétezer korona adót köteles fizetni.

Sokkal jobban érdekli azonban az adófizető polgárságot az, mi módon fogják végrehajtani az új törvényeket. A vagyonszó, a hadiadó és a jövedelmi adó alapjául szolgáló vagyon, illetve jövedelem kipuhatólására tudvaleg a pénzügyminiszternek a főrendiházban tett nyilatkozata szerint valóságos nyomozó bizottságok alakulnak. Hogy mi módon fogják a jövedelmet megállapítani, a felől még teljesen tájékozatlanok úgy a pénzügyi hivatalok, mint a közönség. Vagyonszó még Ausztriában sincs, s a számviteli törvények között eddig Németországban rendszeresítették ezt az adónemet.

Ott már 1913-ban megszavazta a parlament egyenesen a hársereg fejlesztése céljából és az akkor megállapított kincset telemték ez év folyamán. Hogy nálunk a vagyon megállapítása mi módon fog történni, azt ma még a pénzügyminiszteren és néhány bizalmasán kívül talán még senki se tudja. Különösen a földbirtok és a műtárgyak értékének megállapítása fog nagy nehézségeket okozni, mert a földbirtok értéke a háború után — a mai jelek szerint — föltétlenül emelkedni fog. Hogy például vidéken mi módon fogják a műtárgyak, a festmények, szobrok értékét meghatározni, az nagy kérdés, mert hiszen a vidéken igen kevés olyan műtérő van, akinek a szavát az adó kivételénél készpénz gyanánt el lehetne fogadni. Egyik forrás szerint országos bizottság fog alakulni, amely az összes városokban felbecsüli a műtárgyak értékét.

Komolyan kell számolni azzal, hogy a törvényeket végrehajtó hivatalok személyzete nem lesz elegendő a rájuk zúduló adómunkálatok végrehajtására. A pénzügyigazgatóságok ugyanis már most is redukált létszámmal dolgoznak és szükséges lesz, hogy az új adók végrehajtását háború utánra halasszák.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Góth Sándor és G. Kertész Ella vendég felleptével „A csizma”.

Csütörtök: csütörtök 3 és fél órákor mérsékelt helyárral „Cigány szerelem”. Este 8 és fél órákor, rendező helyárral, Góth Sándor és G. Kertész Ella vendég felleptével „Baccarat”.

Péntek: Góth Sándor és G. Kertész Ella vendég felleptével „Kaland” és „Háromság”, a Vigaszínház újdonságai.

Szombat: Góth Sándor és G. Kertész Ella vendég felleptével „Az ingovány”.

* A színház hírei. Góthné Kertész Ella és Góth Sándor vendégszereplései. A Vigaszínháznak a két oszlopos tagja ma kezdi meg 4 napra tervezett vendégszereplését a Ciklamen színházban. A közönségnek mérhetetlen szeretete a Góth pár iránt, előre is biztosítja a színi házakat, holnap csütörtökön a Baccarat kerül színre, pénteken két egyfelvonásos újdonságban lépnek fel a vendégek. A Kaland és A háromság, mind a két darab a Vigaszínház újdonságai, szombaton utolsó fellépésük alkalmával az Ingovány kerül színre. Csütörtökön d. u. 3 és fél órákor a most felújított Cigány szerelem kitűnő operett kerül színre mérsékelt helyárral, a főszerepben Z. Váradi Margit, Horváth Mici, Ligeti Margit, Barics, Győző, Járni S., Polgár, stb. Előkelésű est: Az énekes személyzet szorgalmasan készül a legnagyobb operettre, „Volt egyszer” a Népeperában került színre nagy sikerrel — az újdonságban az egész személyzet

* Az Aradi Filharmonia Egyesület 2. nő 28-án szomban este 6 órákor tartja 25-ik évszázadi közgyűlést a kultúrpalotában saját helyiségében (bejárat a Marospartú terrasz felől). Az ügyrendben többek között szerepel a választmány évi jelentése visszatérőkérdéssel a 25 éves működésére és végvári Neuman Dániel báró díszelnökké való megválasztása.

* Kérem a hangversenylátogató közönséghez. Az aradi Filharmonia Egyesület fennállásának 25. évfordulója alkalmával emlékkönyvet ad ki. Ez okból vagyok bátor felkérni mindazokat, akik az egyesület működésére vonatkozó műsorok, kritikák vagy bármely más adatok birtokában vannak, ezeket címre beküldeni sziveskedjenek. Teljes tisztelettel Wagner József dr. titkár, Erzsébet-körút 10.

* Atörökülés. (Szociális dráma az Urániában.) Érdekes bemutatója volt tegnap a színháznak, mely Robert Leonard általános ismert berlini művésznak kiváló drámáját mutatta be. Érdekes szociális témát tárgyal a film, hasonlít a „De profundis” tételéhez. Az alacsony sorban született gyermek jó emberek segítségével leküzdöi büntetés hajlamait és a társadalomnak hasznos taggá válik. A tétel kidolgozásának minden részlete ószintén minden szenzáció hajhászás nélkül van beállítva és a nézőnek esztétikai szempontból is élvezetet nyújt. A berlini sajtó ítéletét a képről igen markánsan fejezte ki, amikor azt írta róla: „Előkelő, nyugodt, nagy technikai képességű végig.” Az új kinodiva Hall kisasszony igen előnyösen mutatkozik be szerepében és csodás szépsége és nagy készsége valószínűleg az első helyet fogja biztosítani részére a filmművészet körében. — „Odette.” Francesca Bertini filmremek közönségre foghatóbb az Urániában.

* Nagy orosz dráma az Apollóban. Az elnyomók és elnyomottak örökös harcának hazájában, Oroszországban játszódik le az „Orosz fogságban” című dráma, amelyet az Apolló-színház szerdai új műsorán mutat be. Ez a hatalmas film, amely óriási sikerrel járta meg Berlint, Bécsot és Budapestet, ellenségünk népe uralkodó zsarnok-uralmát mutatja be reális színekben. Egy fiatal orosz hadnagyot letartóztat a rendőrség, mert abba a gyanúba esik, hogy merényletet akart elkövetni Orloff főherceg ellen. A börtönben sanyalódik, míg barátja, a ki valóban a zsarnok főherceg élete ellen akart törni a miatta került a fiatal hadnagy fogságba, izgalmas körülmények között megmenti. A mesteri film a moziművészet legszébb és legértékesebb alkotásai közé tartozik. Az új műsoron szerepel még a „Falusi liba” című pompás humorral megírt bohózat. 3

* Egy éjszaka borzalmal. A tengerparton eszandés, egyhangu magányban él János, a világitótorony őre, fiatal mosonai leányával, Hedviggel. János egy rablóbanda tagja. Egy este elmegy hazuról és reggel tér vissza. Sőtét gyanú nehezedik a fiatal leány lelkére, nem tudja nyugtalanságát elrejteni és bevallja apjának, hogy meggyilkolta őt, aki most már dúván és keményen bánik vele és vigyáz rá, hogy többé meg ne figyelhesse. A rablók igen ravasz tervet eszelnek ki arra, hogy a földbirtokost, ki 100.000 korona birtokába jut, hogyan lehetne ártalmatlanná tenni. A kastélytól nem messze felszerelik egy telefont, hogy a birtokost ezen felhívják, ez gyanútlannul beszélni kezd és mindjában és jobban belélegzi a kloroformot, míg végre eszméletlenül összeesik. Ezalatt Jánosnak a tengeren várni kell a megbeszélte jelre, a leányt pedig óvatosságból egy szobába zárja. Hedvig egy hajókötel segítségével megszökik, a lámpással jelt ad apjának, aki nem a földbirtokost, hanem az előzőleg megölt és már halott úzsorás holttestét viszi el. Hedvig a legközelebbi állomásra megy. Közben a banda tagjai a megkötözött földbirtokost a megbeszélte helyre viszik a jelt adnak a toronyőrnek, aki azonban ezt már nem látja, mert a végzet őt elérte, mert áldozatával együtt a hullámsírban lelték halálukat. Társait azonban a közben megérkezett rendőrség tetten érte ártalmatlanná, a fiatal földbirtokost pedig Hedviget, kinek életét köszönheti, magához veszi. A különös körülmények között keletkezett ismeretségek szerelem a vége. A nagyszerű kép az Erzsébet-mozgosházban kerül bemutatásra csütörtökön, Urnapján.

LEGJABB.

Ejtel 2 órákor érkezett telefonjelentés.

Ellenőrzik az angolok Cadornát.

Berlin. Az orosz határról jelentik: A Ruszkoje Szlovo írja: Az angol hadvezetőség egy ellenőrző bizottságot küldött az olasz frontra Conan Doyle vezetésével. A szakértők megfogják állapítani, mi igaz Cadorna jelentéseiből.

Luganó. A miniszterek esküvétele után a király hosszabb ideig beszélgetett velük és csodálatának adott kifejezést az orosz hadsereg sikerei felől. A király többek között a következőket mondotta:

— Ha a dolgokat fatalista szempontból mérlegeljük, már okunk lenne a bizalomhoz, hogy a végleges győzelem a miénk lesz, mert Oroszország és Anglia oldalán harcolunk két olyan nemzetnek oldalán, amelyek még sohasem vesztek el háborút.

Nem segített az orosz offenzívá Cadornán.

(Csernovic utolsó napjai. — Lemberg az orosz sztratégia célja.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, június 20.

Luganó. A milánói lapok élénken kommentálják Cadornának azon megállapítását, hogy az olasz frontról magyar és osztrák csapatokat nem vittek az orosz frontra. Ez a kijelentés ellentétben áll a párisi és genfi jelentésekkel. A katonai kritikusok a legelkeseredettebb küzdelemre készítik elő a közönséget, miután azt mondják, hogy a magyar-osztrák csapatok nem győngültek meg az olasz fronton.

Bécs. Tegnap ideérkezett Csernovicból Fogsaner bukovinai tartománygyűlési képviselő, aki szombaton indult el Csernovicból. Kijelentette, hogy szombaton még senki sem hitte volna, hogy ilyen komoly események küszöbén állunk. Csak szombaton délután kezdődött az emberek nyugtalansága, amikor jelek mutatkoztak arra, hogy a város kiürítése elkerülhetetlen. Az utcákon csoportokba verődtek az emberek. Este ezután megállapodtak a hatóságok, hogy a népligei állomásokról vasárnap reggel külön vonatokat indítanak a menekülők részére és erről táviragaszokon értesítettek a közönséget. Az első vonat vasárnap reggel nyolc órakor indult el. A vonat másnap reggel Kimpolungba érkezett, de innen Dornavatra felé nem volt szabad senkinek sem tovább utazni. Kimpolungban összegyűjtötték a menekülteket és akik itt engedélyt kaptak, azok tovább utazhattak, akik pedig nem kaptak engedélyt, azok a menekülők taborába kerültek, ahonnan nyugat felé továbbítják őket. Csernovicban különben az első vonat indulásáig bizakodás teljes nyugalom uralkodott. Az üzletek az utolsó napon is nagy forgalmat csináltak. Észak-Bukovinában a vetések igen jók. Az oroszok Bukovinában, azon a részen, ahol teret nyertek, a vetéseket zölden levágták. Égő községek jelzik az oroszok útját.

Berlin. A demidoszkai újságírás a Russkoje Slovo haditudósítója a következőket jelenti: A demidoszkai nap örökké emlékeztető marad előttünk. A községet, amely harminec versznyire van Dubnótól, osztrák-magyar csapatok szállították meg. Minden védekezésre alkalmas pontot kiharcoltak. Az orosz tűzérősség nehéz és könnyű tűzérősséggel egyszerre kezdte meg a város bombázását. Nyolc óra múlva az utolsó romok is a földre hullottak. Ekkor gyalogos oszlopok indultak a falu ellen. Amikor hat vonal távolságra voltak az első romhalmaztól, akkor a centrumból és a két szárnyból nagy tüzzel fogadták őket. Egy peronyire meg kellett állni, mert senki sem hitte volna, hogy egy ilyen elpusztult halmazban élő védősereg tartózkodik. Bekérítő modulattal kellett a faluól kiszorítani a hős ellenséget, amely a dubnoi erdőbe menekült. Ennek az erdőnek mocsaras területe igen sok része került.

Berlin. Az orosz harcóról jelentik: Az Armenszki Wesztnik közli, hogy az orosz sikerek eddig teljesen kielégítőek. Brusszilow a legközelebb magas rendjulet kap. Táborában többek között egy magasrangú francia vezérkari tiszt van, közöttük ott van Pau tábornok is. Az új taktika, amely a jelenlegi offenzívánál kifejezésre jut, hosszú és érett megfontolás produktuma.

Lugano. A Corriere della Sera-nak jelentik Pétervárról: Az orosz offenzívában tapasztalható ellanyhulás azzal van összefüggésben, hogy az ellenfél nagyobb erősítéseket kapott. Ellenállása makacsabb lett. Ugyanakkor a németek offenzívája is erősödött a keleti front északi részén, nyitván azzal a szándékkal, hogy az osztrák-magyar frontot tehermentesítse. A németek Krevónál helyi sikert arattak. Az oroszok jelenlegi legfőbb célja Kovel, ahol a német és az osztrák-magyar front összeér. A fontos közlekedő utának ez a csomópontja igen nagy jelentőségű lenne az offenzíva további sorsára.

Basel. A Corriere della Sera pétervári levelezőjének távirata szerint az orosz vezérkar most már bevalija, hogy léccija a koncentració, offenzívánál Lemberg újól való elfoglalása. Egy az orosz frontról Tokióba visszatért japán vezérkari tiszt kijelentette, hogy Oroszország minden negyvenötödik csapatot osztott szét a Hégatói Romániaig terjedő fronton. Az offenzíva Kuznod felszabadításaért elkerülhetetlen.

Négyszáztizenhárom kóbor cigány Arad megyében.

(A letelepítési rendelet végrehajtása.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, június 20.

A nagyobb városokban nyomát sem lehetett látni azoknak az izgalmas napoknak, melyekben június 5-től 16-ig volt részük a kisebb községeknek. Mozgalmas napok voltak ezek és a községekben olyan dolgok történtek, amikre sohasem gondolt volna komolyan senki. A belügyminiszternek a kóbor cigányok összetogdosásáról szóló rendelete ugyanis június 5-én lépett életbe és a cigányokat 16-ig minden egyes járásban össze kellett fogdosni és le kellett telepíteni. A rendeletet az egész országban végrehajtották és a kóbor cigányok az egyes községekben, mint letelepedett lakosok keresik két kezük tisztességes munkájával kenyerüket.

Arad megyében a csendőrsők szedték össze a cigányokat. Az illetékes hatóságokhoz beérkezett jelentések szerint a megye területén 413 kóbor cigányt fogtak össze. A cigányokat azoknak a járásoknak székhelyére kísérték, amelynek területén elfogták. Itt aztán alaposan megmotozták őket, lovaikat elrekvirálták és kosujukat a községek vették át. A katonaköteleseket behozták Aradra, ahol a

honvédkiegészítő parancsnokság rögtön soroztatta őket és akik alkalmasak lettek a katonai szolgálatra, azok nyomban bent is maradtak. A járások székhelyeire bekísért cigányokat a főszolgabíró telepítette le a járás egyik községében, ahol lakást kaptak és ahol a községi előjáróság köteles nekik munkát adni, hogy ezáltal megélhetésük biztosítva legyen. Az aradi járásban Kürtös községet jelölték ki a cigányok letelepedési helyének.

A megyében összetogzott katonák köteles cigányok között találtak nármát, akik katonaszökevények voltak, ezeket átadták a katonai hatóságoknak. Volt közöttük több olyan is, akiket már réges régen koröznök az egyes hatóságok különböző büntettek miatt, legtöbb esetben természetesen lopás miatt. Ezeket az illetékes hatóságoknak adták át.

A cigányok összetogdosása különösen Arad megyében a legnagyobb rendben történt és a cigányok sehol nem próbáltak ellenkezni a miniszteri rendelet végrehajtásával.

A rendőrség és a női alkalmazottak.

(Az aradi pincer-sztrájk következményei.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, június 20.

Lapunk mai számában írtunk róla, hogy a Városi Kávéházban a pincerek egy része letette az asztalkendőt és nem szedi többet a borraivalót. Legalább a Városiban nem. A tulajdonosné a kényszer következtében nőket alkalmazott, akik igyekeznek kielégíteni a követelőző vendégek vágyait — az erkölcs háttérrel.

A rendőrség azonban nem nézte jó szemmel (nem a sztrájkot!) a lányok alkalmazását és a mai napra beidéztek a kávéház tulajdonosnőjét, akinek tudomására adták a következeteket:

A város egyik szabályrendelete értelmében női alkalmazottaknak csupán vendéglőkben szabad kiszolgálni, kávéházokban nem. Felzáróították tehát a tulajdonosnő, hogy ma délig távolítsa el a fehérkötényes nőket, mert különben tapintatos formában ugyan, de mégis kénytelenek a nőkkal szemben fellépni.

A tulajdonosnő erre felkereste Varjass Lajos polgármestert és elpanaszolta, hogy a mai viszonyok között, amikor a férfiak legnagyobb része Volhyniában és Dél-tirolban szolgálja ki az ellenséget, nem lehet férfi személyzetet elővarázsolni. A szóban lévő városi szabályrendeletet még béke idején alkották, amikor a férfiak tömegesen tódultak az „igenis kémásson, pancsoljon kémzápen” című pályára s könnyen lehetett helyettesíteni a sztrájkolókat. Antennyiben a rendőrségnek erkölcsi szempontból volnának aggályai a kávéházban dolgozó női alkalmazottak ellen, úgy ő személyileg vállal garanciát a nála működő nők erkölcséért.

A polgármester kijelentette, hogy az előadottakat kérvénybe kell foglalni és az a városi tanácsoshoz nyújtandó be. A városi tanácsnak a méltányos szempontok alapján módjában lehet arra utasítani a rendőrséget, hogy a háború folyamán tekintsen el a kávéházi szabályrendelet végrehajtásától.

A rendőrség is honorálta a kávéház tulajdonosnő érveit és ma délben új hatádecet adott neki az ügy teljes rendezésére.

Játékos ország.

(Leintett tőkeemelések. — Uj állások, új emberek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, június 20.

Még nem is hosszú ideje, nem volt hivatalos fogalom a börzén, csak sebesült és beteg német katonák fildögöltek szerteszét a palotában. A gabonacsarnok nyitva maradt, de ott sem volt üzlet. Azok, akik sürgették az értéktőzsde megnyitását, mindig azt a vádust kapták, hogy a papirokat nem lehet deratnak kitenni, a harctéri helyzet megengedhatja a rendet és legjobban, ha az értékpiacon továbbra is zárva marad. A gabonacsarnok ellenben nyitva kell tartani, miután nemcsak azokban a cikkeken köthető üzlet, amelyeket jegyezni lehet, hanem a háború sok új árut is produkálhat. Mi lett a vége? Az értéktőzsde mégis megnyitották és a gabonapiacra mégis teljes lett a esend. A kormány egyöntúsan szűkítette meg az üzleti alkalmat és ma már igazán csak beszelegetésre jó a gabonabörze.

Az értékpiacon Csernovis kőritésének híre természetesen nem maradt nyom nélkül és hirtelen estek a kursusok. A börze tehát reagál a harctéri hírekre és akkor is elianyulnak az értékpiacon, ha nem dobálják piacra a papirokat. Egyébként sokan spekulálnak egy-egy kisebb áresésre, mert a bankpapírok és ipari papírok olyan jók, hogy kézzel-lábbal kapnak utánuk. Nagy hiba, hogy nem csak egyes tőzsdetölgynökök, hanem a nagybankok és a váltóüzletek egy része is valóságosan animálja a közönséget arra, hogy játsszék. A budapesti kereskedők és vállalkozók, de a vidéki pénzintézetek közt is kézen forognak a fővárosi bankok nyomtatott árjegyzékai, amelyeket persze bizalmasan küldenek ki, de a amelyekből az illetők éppen nem csinálnak titkot. Természetes, hogy az a vidéki intézet, amelynek a pesti anyaintézet megküldi a maga listáját, ügyfeleit arra biztatja, hogy csak vegyenek, mert 20, 30, 40 koronás emelkedések napirenden vannak. A kis vidéki tőkés, birtokos vagy spekuláns persze siet a pénzét papírokba tette, annál is inkább, mert az új adójavaslatok a jövedelem megvédett határait fölülte illuzóriusán tették.

A pénzügyminiszter tett is egy lépést a végből, hogy a további spekulációt megakadályozza, de nem abban a formában, ahogy várták. A miniszter ugyanis bizalmasan leintette a tarvba vett tőkeemeléseket, noha az emelésre tényleg objektív okok torogtak is fenn. A saját tőkék ugyanis egyáltalán nincsenek arányban a horribilis forgalommal, különösen a betétek és hitelezők szaporodásával. Igaz, hogy a közérdek szempontjából káros az új részvényemissziók versenye, másképp azonban kétségtelen, hogy az osztrák minta nálunk is megokolt volna. Most persze, legalább is ebben az évben, nem lehet szó a tőke emeléséről.

A börzén különben sajnálják a bankokat, amiért szigorú adókat kapnak, de végeredményben jobban érdekli őket az, hogy kik fognak a Pénzügyminiszteri Központnál dírgálni, vagy hogy ki lesz Schöber utódja az Agrárbanknál. Általában meg vannak elégedve a kormány választásával, csak az igazgatók és elnökök jegyzékére kíváncsiak. A Központ vezetőségének nem lesz könnyű dolga, mert ép a vezérigazgatói állás nehéz betöltése mutatja, hogy nem olyan könnyű alkalmas és tekintélyes embereket kapni olyan intézményhez, amely

öt év múlva esetleg megszűnik. Erayének, a Pesti Hazai igazgatójának százezer koronát kínáltak és még sem hagyta ott a maga szerény, de biztos pozícióját a Engel Aurél és Horváth Dzsó egy-másután adott kosarat. A Központ ugyanis nem állapíthat meg háromszor akkora fizetést a maga vezérigazgatójának, mint amennyit a miniszterelnök élvez, viszont az az igazgatói és felügyelő-bizottsági tantság, amit bankdirektoraik igazgatnak, sokkal csapójobb, mint a főrendházi tagság, amit a Központ vezérigazgatójának kiállításba helyeztek. A bankoktól különben a kisebb tisztviselők sem igen mennek el, mert hiszen nincs is olyan rossz dolguk. Rajtuk nem sokat takaríthatnak meg a bankok, legfeljebb a távozó igazgató. Ugy látszik, ezért nem tölti be az Agrárbank Schöber örökét, hanem megosztja Seántó és Feller ügyvezető-igazgatók közt.

Egy másik úresedés a Leszámlatőbanknál van, ahol Holl Ottó igazgató megy nyugdíjba, akinek helyére Hatter Bala igazgató-nézetes kerül. Ez is a Leszámlatőbanknál kezdte pályatutását és így csak a ranglétra változik, új események nem jönnek előtérbe. Van hír, mely Voros László új bankalapításáról beszél, de ez inkább pietyka, mint komoly információ. Körülbelül mindenki elhelyezkedett, a jó helyekhez ragaszkodnak azok, akik betöltik és a jó neveket nehezen eresztik el azok az intézmények, amelyeknek hangzatos cégér kell. Egyébként a börzén is várják a dékét, anélkül, hogy valamit tehetnének érte...

Athén éheznek Venizelosz miatt.

(Még vertek a hazaárulót.)

Ejjele 2 órakor érkezett telefonje entés.

Budapest, június 20.

Berlin. Athénből jelentik: Venizelosz tegnap a tüntetők megtámadták az utcán.

— Hazaáruló, kém, te vagy az oka, hogy éhezünk kiáltották feléje, majd pedig megragadták és megverték. Rendőrtisztek léptek közbe, akik kiszabadították a tömeg kezéből. Venizelosz beszélni akart, de nem engedték és újabb veréssel fenyegették meg.

Luganó. A Secolo jelenti Athenből: Görögországban a helyzet napról-napra kritikussabbá válik. A kereskedelmi és bankkamarak jelentése szerint hsz mar csak 35 napra, de magánbecslés szerint csak 10 napra van. Az entente teljes leszerelést, egész Macedonia kiűrését, a jelenlegi kormány lemondását és új választások kurasat követeli. Athenben az entente enen naponta nagy tüntetések vannak.

Róma: A Stefani ügynök-jég jelenti Athenből: Skutudiaz miniszterelnök megbízást kapott a kabinettől, hogy kezdjen tárgyalást a tengeri blokád-ról és az entente szándékairól.

Az a hír terjedt el, hogy a miniszterelnök az entente magas tartása miatt felajánlotta lemondását a királynak, de ma nem fogadta el. Ezzel szemben tény az, hogy Skutudiaz megmarad állásában.

VAROS ES MEGYE

Szénjegyek Aradon.

(A városi koksz és szén árusítása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 20.

Arad városnak pénteken délután tartandó rendkívüli közgyűlésen a tanács javasolja, hogy a törvényhatóság a város szükségletén felül vásároljon meg körülbelül ötven vaggon kokszot és adjon lehatalmazást még meg nem alapított mennyiségű szén vételére is. A tanács a tüdőanyagot önköltségi áron akarja a rettentő drágasággal küzdő polgárságnak elárusítani.

A forgalomba hozatal annak az elnök az alapján történik, hogy a tüdőanyag éppen olyan esztrendő szükségleti cikk, mint a kenyér és a zsír és ezért éppen úgy, mint amennyit jegyek ellenében szolgáltatnak az az élelmiszeri ártékek, így jegyek ellenében árusítandó a szén is. A város gazdasági hivatalában jelentik be mindent az egy napi szükségletet. A bejelentést a tanács megrostálja, mert a főnök az, hogy első sorban azok jussanak az ócska tüdőanyaghoz, akik arra ra vannak utalva. Lehet a legszegényebb népre is, a kizártsági intézkedések, magánüzletviselők oszlatja. Az így megvásárolt kokszot háztartások szertel szociális bonnokkal utalja ki a tanács. Hírokk „eriket az árusítás helyen, az állami-keri lovardában kell lennie, amit a szénjegyre szent neves ügyvezetővel ismer el a városi közeg. A kert szentel a város a maga kocsijával szállítja mindenkinek a házhoz.

Hírokk az eljárásnak az a célja, hogy az is állandóan vásárolhasson tüdői valót, akinek nincs annyi pénze, hogy egyszerre szerezzé be az egész téli szükségletét.

A vidéki városok és az új adójavaslatok. Pozsonyból írják: A városi törvényhatóság elhatározta, hogy a városok hitelviszonyainak rendezése céljából emlékirattal fordul a kormányhoz. A terjedelmes emlékirat, amelyet pártolás végett megküldtek az összes törvényhatóságoknak, a többi közt hivatkozik arra, hogy a belügyminiszter már a háború előtt felszólította a városokat, hogy legszükségesebb beruházási igényeikről terjesszenek fel számszerű adatokat. Már akkor kiderült, hogy a magyar városok hasznathatatlan hitelgénye mintegy másfél-százmillió koronára rug. Azóta a városok helyzete a rendkívüli viszonyok folytán még jobban megnehezedett és épp ezért a pozsonyi memorandum azt kéri a kormánytól, hogy az új adótörvények megalkotásánál legyen tekintettel a vidéki városokra és az új adókból várható jövedelmek egy részét fordítsa a városok segítségére. A városok szíriány kívánságával különben legközelebb a városok kongresszusa is foglalkozni fog.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa.

LEGUJABB.

— Reggel 3 órakor érkezett telefontelefonjelentés. —

Centrumunk feltartóztatja az oroszokat.

— Angol csapatok az orosz fronton. —

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtóhadiszállásról: Jelenleg stratégiaiilag a legfontosabb területen. Hírdetelmünk kevezőben folyik az oroszok ellen. Lokajói ezakra az oroszok előnyomulását feltartóztatjuk. A Stocholm szakaszban az oroszokat visszavetettük. Kiszeln helységet, melyért három nap óta folyik a harc, újból elfoglaltuk és az oroszok többi támadását is visszavetettük.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar hivatalos jelentése 18-áról a következő: Brussilow tábornok hadseregének frontján az ellenség heves ellentállást tanúsít és néhány helyen ellentámadásokat intézett, amelyeket csapataink mind sikerrel vertek vissza. Kézi tusában több helyen további előnyomulást tettünk. Tegnap délután négy órakor Letitzky tábornok csapatát elfoglalták a csernovici hidtőt a Pruth balpartján, melyet heves harcok előztek meg. Ezután átkeltünk a Pruthon, melynek hidait az ellenség mind felrobbantotta és elfoglaltuk Csernovicot. Csapataink tovább üldözik az ellenséget, mely a Kárpátok felé vonul vissza. A csernovici hidtő elfoglalásánál csapataink ezer foglyot és több ágyút zsákmányoltak. Kaledin tábornok csapatát visszautasították az ellenség elkeseredett ellentámadásait és ez alkalommal olyan német foglyok jutottak kezünkbe, akiket a francia határról hoztak ide. Godenice falu környékén, a Styr mellett heves harc folyik. Itt eddig 70 tisztet és 2000 katonát fogtunk el, valamint hat gépfegyvert zsákmányoltunk. A németek nagy heveséssel megtámadták Svidnici falut, a Styr északi partján, a melyet tőlük elvettünk. Számos német katonát fogtunk el és 5 gépfegyver került birtokunkba. Kiegészítő jelentések szerint Kaledin tábornok csapatai e hó 5-től 17-ig terjedő harcok folyamán 1509 tisztet, 10 ezredorvost és 70.000 katonát szállítottak be és 83 ágyút, 236 gépfegyvert és nagy mennyiségű hadiszert zsákmányoltak. A Strypa jobb partjain Bucactól északra az ellenség támadást kezdett, de koncentrációs tüzünk visszautasította az árkaiba.

Stockholm. A Birsevilla Vjedomosztii azt írja, hogy Csernovic bevételével Románia sorsa is eldőlt. Vagy Oroszország mellé áll, vagy semleges marad, mert most már ki van zárva, hogy Románia Oroszország ellen fordulhasson.

London. A Reuter-ügynökség jelenté: Egy önálló teljesen felszerelt

angol csapat Archangelszkbe érkezett. A Daily Mail megjegyzi erre a hírre, hogy ez újabb bizonyítéka a szövetségesek fegyveres arányának és Németországot figyelmezteti, hogy Nagybritannia továbbra is ura marad a tengereknek, dacára az ő általuk hirdetett nagy tengeri üdömlésnek.

Rejtélyes ékszer lopás.

(Meg nem tett feljelentés.)

Az aradi rendőrség felhívásával.

Arad, június 20.

Az aradi rendőrség büntügyi osztálya tegnap óta érdekes bűnügyben nyomos kias igyekszik és keresi egy nem minden napi eset tettesét. A rendőrség detektívjei már biztos nyomon vannak és csak órák kérdése a tettesek elkapása.

Tegnap reggel megjelent a rendőrségen egy nagyot halló, beteges öreg asszony. Nagy nehezen vászorgott lakásából a városbázára és a kapuértől az hánt érdeklődött, hogy kinél lehet feljelentést tenni. Az öreg asszonyt Berets Ferenc rendőrkapitány elé vezették, ahol elmondta, hogy feljelentést akar tenni, mert őt kifizették. Elbeszélte aztán, hogy ő Daurer Jertá hatvanöt éves magánasszony, a Luza-utca 2. számú házban lakik. Lakásába egy asszonyon kívül nem jár senki. Az az asszony, aki bejáratos hozzá, szintén ebben a házban lakik és csak a szomszédok tetkezik, mert ő beteges és néha szükség van egyre vagy másra. Június 20-án este nyolc óra tájban az az ismerős megintogatta őt. Az előszobában álltak le és itt több, mint egy óra hosszat elbeszélgettek. Később ősa tájban bementek az utcai szobába és ekkor megijedve állapították meg, hogy míg az előszobában beszélgettek, addig valaki az utcáról a nyitott ablakon keresztül a szobába esett, feltesztelte a szekrényeket és 1500 K értékű különböző ékszereket és száz korona készpénzt vit el. A szomszédok társaság volt és tartalmuk, különböző ruháneműk össze-vissza a földre volt dobva.

Ezután a megkárosított öreg asszony leiktálta a rendőrkapitánynak, hogy mik tüntet el lakásából. Az eltűnt tárgyak között aranyóra, több gyűrű és még több ezüst evőeszköz szerepel.

A rendőrkapitány ezek után megkérdezte a feljelentőt, hogy mi az oka annak, hogy a lopásról csak most tesz feljelentést.

— Nem az első feljelentést teszem — mondotta meglepetve az öreg asszony. — Hiszen mindjárt a lopás után maénap reggel itt járt barátom, aki már feljelentette a tolvaját. Mikor rájöttünk a lopásra, ugyanis meggyőztünk, hogy ő reggel mindjárt fel fogja jelenteni az esetet. Mondta többeszer, hogy félt volt a rendőrségen, de eddig nem tanak is sem-

mit. Azért jöttem én, hogy talán így könnyebben fog sikerülni a tetteseket kézrekeríteni.

Berets rendőrkapitány megállapította, hogy ebben az ügyben eddig senki sem tett feljelentést és így a tettesek kézrekerítésére ezek a sevak voltak az első nyomok. A rendőrkapitány ezután tovább érdeklődött, hogy lakótársa mit mondott, kinak tette a feljelentést és a rendőrségen miket mondtak az esetre?

Daurer Jertá elmondta, hogy maénap maénkor ismerős reggel pontot hozta, azt jelentette, hogy a rendőrségről jön és beadja a feljelentést. Meg azt is mondta, hogy a rendőrségen nevére fogadták a feljelentést és azt mondták, hogy nehezen lehet a tetteseket elfogni, mert nyitott ablakon át könnyű volt a behatolás és bizonyára semmi nyoma sem maradt a betörőnek. Többeszer mondta még az ismerős, hogy a rendőrségen járt, de hozzátette azt is, hogy nehezen kerülnék most már meg az eltűnt tárgyak és kár minden fáradságot.

Ezek után Daurer Jertának meghagyták, hogy otthon semmit se mondjon arról ismerősének, hogy a rendőrségen járt és ezzel az asszony el is távozott.

A büntügyi osztály pedig a legszelésebb körű nyomozást indított és az eddigi nyomok szerint a tettesek, egyik közül nagyobb valószínűséggel adtak tal a lopott holmikon.

TORVENYKEZÉS.

§ Működés bankkasszája fogyházuntetése. Baselből jelentik: Csütörtök óta folyik Jules Bloch, a Schweizerische Bankverem előbbi tőpénztárosa és prokuristájának büntetése miatt a főtárgyalás. A vád sikasztással, csalással, okmányamisítással és veskes bukással vadolja. Bloch 1908-ban egy millió korona vagyon felett rendelkezett, azonban börze spekulációja folytán mind nagyobb összegekre akart szert tenni. Felhasználta Marx Dreytuss londoni cég közvetítését. 1915-ben Blochnak a Creves Lichtenstätt egnél 7.500.250 frankja volt elhelyezve. Az okmányok között husz hamisított ezek volt 1.510.000 frank értékben. Bloch megdeszmálta a bank kasszáját. Julius 2-án nyilvánvalóvá vált, hogy a bankot 2.450.000 frank erejéig megkárosították. Bloch, vallomása szerint, tizetését (tizezer frank) spekulációval akarta megtobbszorozni. Az ügyész hat évi fegyházbüntetést indítványozott. Ma délelőtt hirdették ki az ítéletet, mely négy és fél évi fegyházzal és tiz évi becsületvesztéssel sújtotta a vádlottat, kilenc hónapi vizsgalati fogság leszámitásával. A család vadja alól felmentették. A bankot kártérítési keresetével elutasították.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. labori előfizetőinket, akiknek a labori postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi labori postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

Feleségét éheztető sokszoros milliomos. (A miniszterjelelt botrányos válopere.)

Arad, június 20.

Arad, június 20.
Az egyik londoni válóper bíróságánál érdekes panaszt adott be a legnagyobb és legismertebb angol lapkiadó tulajdonos hitvese, Hulton Edwardné, sokszoros milliomos, férje ellen, amelyet a napokban tárgyaltak. Hulton, aki az angol társaságban és politikában nagy szerepet játszik, többször volt komoly jelöltje egy-egy miniszteri tárcának és óriási vagyon felett rendelkezik, a tárgyaláson személyesen jelent meg. Mint a panasztól kitűnik, Hulton hitvesét, akivel boldogtalan házasságban élt, ezzel vezette félre, hogy évi jövedelmét összesen 24.000 koronában vallotta be és azt állította, hogy tudja fedezni a nagy háztartás vezetésére szükséges összeget. Amint a panaszos ügyvédje elbeszélte, Hultoné egy ismert nagynevű angol politikusnak, Woods Peternek a leánya, aki Hulton apjával számos nagy angol folyóirat volt tulajdonosával jó barátságban élt.

Huszonegy éves korában először férjhez ment egy Turnbull nevű mérnökhöz, aki nem-sokára Délafrikába utazott. A nő, férje fivérének házában lakott és ott ismerkedett meg mostani férjével, aki iránta mind, azt nagy vonzódást mutatott, amelyet ő is viszonzott. Miután Turnbulltól elvált, Hulton feleségül vette és kikötötte, hogy 24 ezer korona jövedelmének felét feleségének adja, kijelentette, hogy a leendő apósával mindent elrendezett és annak az óhajának adott kifejezést, hogy a házasságot a legnagyobb titokban tartásuk meg. Ennek következtében az esküvőt Bedfordban csendben ünnepelték meg.

Később a házasság szerencsétlennek mutatkozott és Hulton rövid időre Délfranciaországba utazott, a felesége pedig Amerikába költözött. Ez idő alatt férjétől 500 korona havi járadékot kuzott kiadásai fedezésére. 1904. márciusában meghalt az öreg Hulton, fia a nagy könyvkiadó cég igazgatója lett és jövedelme óriásivá emelkedett. Feleségével nem közölte, hogy helyzete megváltozott, nehogy az neki járó összeg felemelését kérje és kényszerítette hitvesét, hogy a csekély pénzküldeményekkel megelégedjen. Ez évben Hulton háromszázezer fontot keresett, amint azt a panaszos ügyvédje bebizonyította. Sőt az okát is elmondta annak, hogy miért szállította le Hulton felesége gombos a pénzt. Ez időben megismerkedett egy színésznővel, egy némajáték főszereplőjével, akire minden pénzét elköltötte. Évekig nem hallott a panaszos uráról közvetlenül, csak harmadik személyektől értesült arról, hogy férje mily könnyelmű életmódot folytat.

Nemrégben fia belépett az angol hadseregbe és arra kérte az urát, hogy járuljon hozzá a fia felzárkóztatásának költségéhez. Ekkor Hulton 240 koronát küldött fiának és megjegyezte, hogy évenkénti ilyen összeggel fogja segíteni. Ez összeggel természetesen nem elégedtek meg és végül benyújtotta panaszát. Hulton a törvényszék előtt azt mondta, hogy feleségének és fiának, amikor azok Amerikába mentek, magváltotta a ház, egyet és kérésükre New-Yorkban üzletet nyitott és ezzel eléget tett férj kötelességének, amiótan apja meghalt, végrendeletében minden vagyonát leányaira hagyta, ezért nem tudott rögtön feleségének pénzt küldeni.

A bíró amaz ellenvetésére, hogy egy világhírű könyvkiadó cég vezetőjének tudnia kellett volna, hogy ezentúl nagyobb jövedelme lesz, Hulton elmondta, hogy hitvese amikort megismerte, 32 éves volt, míg ő csak 26, soha sem szerette feleségét igazán és örült, amikor Amerikába vándorolt ki. A panaszos ügyvédje azt mondta, hogy Hultonnak alkalma volt kihasználni az időt, mialatt felesége távol volt és éhezett Amerikában.

A bíró végre elnapolta a tárgyalást és az ügyet egy magasabb törvényszékhez utalta.

Mivel Hulton egyike Anglia legismertebb világfiainak, magától érthető, hogy az eset nagy port vert fel Londonban; ahol a vádlott igen tekintélyes ember is.

A nagy lapok, amelyek amugy is üzleti konkurrensai neki, hasábokon tárgyalják a feleségét éheztető sokszoros milliomos kiadó botrányát. A válóper tárgyalásának napján veselkedtek a belépő jegyekért.

H I R E K — LEGÚJABB.

Immelmann főhadnagy lezuhant

(A tizennyolc repülőgépet leírt hős halála.)

Ejjei 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Budapest, június 20.

Lépese. A Leipziger Neueste Nachrichten megbízható helyről származó híradása szerint Immelman főhadnagy repülőgéppel lezuhant és meghalt.

A német hadsereget, de különösen a német aviatikát ért ez a gyászsejt, nálunk is a legmelyebb részvétet keltett. Immelman főhadnagy valósággal legendás hősévé vált ennek a haborúnak. Tizennyolc ellenséges repülőgépet, részben angolt, de legnagyobb részt franciát lőtt le. A német hivatalos jelentések büszkén jelentették minden egyes alkalommal a levégő eme heroszának minden újabb csodatettét. A német császár a fiatal aviatikus tisztet soron kívül léptette elő főhadnaggyá, az I-ső és II-ik osztályú vaskeresztrel és a Pour le mérite érdemrenddel, a legmagasabb állású katonának járó rendjellel tüntette ki kedves emberét, akit személyesen ismert és akiből 1916. március 31-én a tizenkettedik ellenséges repülőgép lelövése alkalmával legfelsőbb gratuláló kéziratot intézett. A német hivatalos jelentés így adta tudtul Immelman hőstettét:

Immelman hadnagy Bapaumetól keletre légi harcban immar a tizenkettedik ellenséges repülőgépet tette haroképtelenre. Egy angol kétfedelűt, melynek utasait elfogtak.

A német hadseregben vannak utódai, de ő tartotta a rekkordot. Tizennyolc gépig még egyik hőse a levégőnek sem vitte fel.

— A walesi herceg házassági terve. Hágából jelentik: Londonban a napilapoknak jelentik ki azt a híresztelést, hogy a walesi herceg legközelebb eljegyzi Jolanda olasz hercegnőt.

— Pégoud legyőzője is hősi halált halt. Zürichből jelentik: Ismeretes, hogy Pégoud, a világhírű francia repülő Ohavannes-sur-l'Étang-nál vívott harcban vesztette el életét. Most azt jelentik a francia határról, hogy Kandulski német repülő, aki annak idején Pégoud-t, lelőtte, Mühlhausen közelében; szintén hősi halált halt egy repülőharcban.

— Kitchener népszerűsége. Hágából jelentik: Egy ideérkezett angol utas kijelentése szerint Kitchener halála az angol néptömegekre lesújtóbb hatással volt a skagerraki katasztrófanál is, ami annál is érthetőbb, mert Kitchener halálát nem tüntethette fel a kormány győzelemnek, mint a skagerraki katasztrófát. A sors ironiája, hogy ugyanabban az órában, mikor Kitchener a tengerbe veszett, Anglia legolvasottabb hetilapja, a John Bull vezércikkét azt a következő címmel: Féltre a kezzel Kitchenerrel, a bizodalom megmentőjétől! A cikk kifejezetten ad annak a babonás bizodalomnak, amelyivel az angol nép Kitchener iránt viseltetik. Bottomley, a lap szerkesztője figyelmezteti a politikusokat, akik hónapok óta dolgoztak azon, hogy Kitcheneret kizsákosítsák a kabinetsből, ne eskálódjanak tovább is elene. Beszélgetést követően az ugynevezett novemberi összeesküvésről, mikor a kormány Kitchenerrel Görögországba küldötte, hogy távollétében elmosdításra állásból. Kitchener azt a tervet csak úgy bírta meggyásítani, hogy magával vitte a minisztérium pecsétjét. A cikk — elég kecsón — azt követeli, hogy senki se szóval, se késsel ne érintse Kitchener szobrát.

— A Magyar Bank malom vásárlása. Makóról jelentik: A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság a Zeidler-malom részvényeinek többségét, mindazokat, melyek a Zeidler-örökösök kezén voltak, megvásárolta és így a malom irányítását kezébe vette. A szép üzleti vállalkozást tudvaleg Zeidler Rudolf alapította és virágoztatva fel. Halála után Mandl Zsigmond a malomvállalatból kiterjedtebb üzemi részvénytársaságot alakított. Mandl csakhamar lemondott az igazgatóságról a helyébe egy szakembert, Jankó Kálmán hívták meg az ügyvezető igazgatói állásra, akinek a kedves konjunkturák kibaszásával sikerült a malom üzemi forgalmát növelni és az amugy is szépen prosperáló vállalatot még jobban virágoztatni olyannyira, hogy a részvényesek az üzemnek újabb építkezéssel való fokozására a e célból a részvénytőke többlemelésére gondoltak. Ez a terv már-már a megvalósulás előtt volt, mikor a Zeidler-család, melynek ugylátásai aggályai támadnak a tőkeemeléssel szemben, hirtelen eladták a kezükben lévő összes részvényeket a Magyar Banknak és így tőkeemelést most már bízást elmaradhat, miután a Magyar Bank nem jön sávarba, ha saját vállalata hitelgényeinek kielégítéséről lesz szó. A Magyar Bank, mint jó forrásból értesülünk, nem véletlenül és nem ösztönözten vállalt a Zeidler-malomban érdekeltséget, mert messzesemlé. Céljai vannak és amellett, hogy egy Maros-menti malom blokk megalapozását tervezi, a makói hagyományait is üzleti számításba kívánja felvenni a azon irányító szerepet akar vállalni.

— Kiválasztott újságot kérnek a sebesültek. Az aradi kórházban ápolott sebesült katonák nevében ama kérelemmel fordult az aradi Vörös Kereszt elnöksége az emberekhez, hogy kiválasztott újságikat engedjék át, hadd bön-gésszék azokat unalmukban a katonák. Bár-mily régi újságot is szívesen fogadnak a sebesültek. A Vöröskereszt kérelmét assal egé-

szíti ki, hogy a lapokat vagy az elnökség irodájába (Ferdinánd-utca 3. szám) küldjék, vagy dobják be a korzón lévő vöröskeresztes ládába.

— A félkaru tábornok. A Truth című angol lap a következő tudósítást közli Koppenhágából: Franciaország fővárosának lakossága igen nyomott hangulatban van. Különösen jellemzi a mai időköt, hogy a népek jelenleg nincsen egyetlen hőse sem, akit igazán ünnepelhetne. Egy ideig Potain tábornok volt a lelkesedés középpontja, amidőn kiderült, hogy Castelnauval együtt ő mentette meg Verdunt. Manapság még talán Gouraud tábornokot lehet nevezni a közönség kedvencének. Nemesak csapatai imádják, hanem a közönség is nagy tisztelettel beszél róla. A csaták viharában elvesztette jobbkarját és lábára is sántit. Legutóbb akkor ünnepezték Párisban, amikor egy Verdunból visszatért hadtest fölött személt tartott. Födellen fovel állott autójában és balkezevel üdvözölte az előtte elvonuló csapatokat. Ez a jelenet annyira megütötte a közönséget, hogy egyetlen szem sem maradt szárazon.

— Jutalomdíj kiosztása. Tudvalevőleg Löffler Jakab az aradi felső kereskedelmi iskolában nagyobb alapítványt tett jeles előmeneteli szegény sorsú tanulók részére. A felügyelő-bizottság ma tartott ülésében, a tanárstület előterjesztése alapján a két kétszáz koronás jutalomdíjat Fodor Lajos jelesen érett felső osztályú és Kassai Antal alsó osztályú tanulóknak ítélte oda. A Marschall Lajos emlékére ítélte 100 koronás jutalomdíjat Zachariás Arpád jelesen érett felső osztályú tanuló nyerte el.

— Thebes asszony jóslata. Thebes asszony, az ismert francia jósló minden év elején egy almanachban ki szokta adni arra az évre szóló jóslatát. Geófból írják, hogy az 1916. év jóvendőmondásai között ott volt ez is:

— A világháború egyik okozója el fog tűnni: halála a dolgok állásán változtatni fog.

Kilchener elpusztulásakor az egész párisi közönség egyszerre a modern Pythia szavaira gondolt és most várják, mennyire fog változni a világháború egyik okozójának eltűnése — a dolgok állásán.

— Oroszországban megint elloptak egy vonatot. Bukarestből jelentik: A pétervári Barsevija Vjedomszti jelenté, hogy az orosz vasutások, nyilvánvalóan azért, hogy a tervezett vasúti reformok ellen tüntessenek, az archangelsk-volognai vonalon elloptak egy egész vasúti szállítmány acélt, amely municiógyártás céljaira Angliából érkezett. A legszigorúbb nyomozás sem vezetett eredményre: a vonat vagonostól, mozdonyostól, ugyanolyan nyomtalanul eltűnt, mint a baku-kiévi vonalon a nyolcvan vagon nafta.

— A kivégzett Plunkett gróf szülei Amerikában. Londonból jelentik: Plunkett grótot és feleségét, a május 4-én kivégzett Plunkett József Mária ir főkeltő szüleit, azzal a feltétellel, hogy elhagyják Írországot, szabadlábúra helyezték. Miután mártír-fiúknak özvegyével együtt résztvettek a dublini székesszékben a kivégzett írek lelkiüdvéért mondott misén, hajóra szálltak és Amerikába utaztak.

— Aradi huszárok német kitüntetésére. A király megengedte, hogy Fazekas Illés és Holub Mihály 3. honvéd-huszárezredbeli huszárok a német császár által nekik adományozott ezüst érdemérmét elfogadjassák és viselhessék.

— A hadi emlékbélyegek és a posta. A Hadsegélyző Hivatal özvegy és árva alapja javára hadi emlékbélyegeket hozott forgalomba. A művészi kivitelű emlékbélyegeket a m. kir. kereskedelemügyi miniszter abban a kivételes kedvezményben részesítette, hogy a postahivatalok a levélküldeményekre ragasztott hadi emlékbélyegeket a hely és kelti bélyegző lenyomatával elláthatják, mint a rendes bélyegeket. A miniszter intézkedése szerinti ezek a bélyegek a tábori posta útján portómentesen közvetített levelezésen kívül a beltöldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába és Svájcba szóló postai leveleküldeményekre ragaszthatók fel úgy, hogy a küldemény címrésztének áttekinthetőségét ne zavarják és helyet engedjenek a bélyegző-nyomatok, jelzőcédulák és szolgálati megjegyzések alkalmazására.

— Száznegyvenöt lefartóztatás katonaszabadítás miatt. Bécsből jelentik: Nagyszabású katonaszabadítási manipulációkat lepleztek le újabban Bécsben, amelyekből kifolyólag eddig 145 olyan embert tartóztatnak le, akik sorozatosan működő orvosok és a sorozó bizottság elnökeit megvesztegetve, alkalmatlanoknak minősítették magukat és menekülni véltek a katonai szolgálat alól.

— A magyar áll. főgimnáziummal kapcsolatos a 164 tanulóra berendezett D. M. K. E. Diakononoma 1916—17. tanévre felvételnek gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanulók. Értékelési díj évi 500 korona, (havi 50 koronás részletben is fizethető.) Ezenkívül a nagy drágaság idején havi 10 korona drágasági pótlék. Kedvezményes helyek. Felvételi díj 40 korona. Bélyegtelen kérvények június 10-ig a felügyelő-bizottságnak küldendők. Tájékoztatót küld az igazgató. 3148

— Ma szerdán délután 5 órakor, a gyakorlati bemutatáson minden hazitasszony személyesen meggyőződhet, hogy a szab. Aerowash légnymásu mosógéppel egy óra alatt játszva annyit moshatunk, mint egy mosónő egy egész nap. Ara 24 korona. Magyarai Ferenc Arad, Zrínyi-utca 6. Főraktár Aerowash légnymásu mosógép-vállalat Budapest, VII., Erzsébet-körut 35. szám. 281

— A nyári hőség veszedelmei kétségkívül a csecsemőre nézve a legnagyobbak, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban kedvesnek Neslé-téle gyermeklisztet, mely készítmény már nemzedékről-nemzedékre számtalan esetben oly fényesen bevált s azáltal nemcsak sok bánattól óvja meg magát, hanem kis gyermeke szép fejlődésében is gyönyörködhetik. Próbadozozokat kívánatra azonnal teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 3a. 8965

— A Köcséy Egyesület választmánya f. hó 23-án, péntek.n délután fél 5 órakor ülést tart a kultúrpalota könyvtárában.

— A Nep.un fürdő délelőtt a hölgyek. délután az urak rendelkezésére áll addig, míg a férfi-osztály teljesen elkészül. 3117

— Egyéves önkéntesi előkészítő tanfolyam 19—23 éves besorozotak részére Engel szakiskolájában, Lázár Vilmos-utca 2. Telefon 1046. 8174

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Ziffer és Hollos cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokasorosítások a legjutányosabbban vállaltatnak. 4697

— A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék

be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

Olaszország rossz szelleme.

(Sonnino Sidney szarmazasa.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 20.

Sonnino pályafutását, abból az alkalomból, hogy a Borselli kormányban is elvállalta a külügyi tárcát, a következőképen ismerteti Federn Károly a Vossische Zeitungban Sonnino Sidney Konstantin 1841 március 21-én született Pisában. Atyja Sonnino Izsák Saul báró egy livornoi zsidó kereskedőnek volt a fia. Fiatalon került Egyiptomra, ahol pénzügyekkel foglalkozott és bankdirektor lett. Miat ilyen megszerezte magának Mehmed Ali Khedive bizalmát. Románosan gazdagodott. Feleségül angol nőt vett, misz Georgina Terryt, akivel az alexandriai angol konzul házában ismerkedett meg. Házassága érdekében áttért a protestáns hura. Legidősebb fia, Giorgio, még Alexandriában született. Mikor Sidney Konstantin a világra jött, akkor a család már Itáliában lakott.

Sonnino a gimnáziumot Görögországban, a jogot pedig Pisában végezte, ahol 1863-ban doktorrá avatták. Ő volt akkor Olaszország leghatározottabb jogtudora. Kevés ideig dolgozott egy romai ügyvéd irodájában, majd letette a diplomáciai pályára képesítő vizsgát és egy-másután került a madridi, a bécsi, majd a berlini olasz nagykövetségekre. Az utóbbi helyen mástól esztendeig volt. Berlinből ismét Madridba, majd Pétervárra helyezték át. Ide azonban vonakodott menni, mert „nem szerette az oroszokat”. A diplomáciai pályától tehát megvált és csak huszonegy évvel később tért vissza erre a pályára, mint külügyminiszter hazája legnagyobb kárára.

Sonnino mindenha tudós és politikus teoretikus volt. Számos apró cikket és közleményt írt. Mikor a diplomáciát otthagya, gazdasági és szociológiai tanulmányokkal foglalkozott. Leopoldo Franchetti társaságában element Sziciliába, a hol akkoriban olyan viszonyok voltak, melyek az egész királyságot erősen veszélyeztették. Ottani tapasztalataikról hatalmas, két kötetes munkában számoltak be. Rómában számos befolyásos barát környezte Sonnino, ezek között voltak: Francinetti, Cambray-Digny gróf, Francesco Guicciardini gróf, Pasquale Villari történétíró, Hildebrand Károly német-francia történétíró, Antonio Salandra, Luigi Luzzatti, Momelli, Cavasola. Végül megállapították a Rassegna settimanale folyóiratot. Ez hamarosan iránytója lett Itálie szellemi életének. Munkatársai közé tartoztak Caraucci, Villari, D'Ancona, Bartoli.

1880-ban Sonnino tagja lett a kamarának. Ebben a minőségében különösen a kivándorlók s azok feleségeinek és gyermekeinek megvédése érdekében dolgozott. Sonnino Salandrával együtt kezdettől fogva konzervatív volt. Az volt az elve, hogy az állam minél erősebb és hatalmasabb legyen, de ezzel párhuzamosan érvényesüljenek a szükséges szociális reformok. Így kardoskodott az általános választói jog mellett is, melyről azt mondta, hogy

A védjegy.

„MODIANO CLUBSPECIALITÉ szivarkahüvelyek.“

Figyelmeztetés!

Mint hogy hasonló megjelölésű hüvelyek kerültek forgalomba, tisztelettel figyelmeztetem a cigarettázó urakat, hogy a Modiano-féle Clubspecialité hüvelydobozokon mindig rajta a „védjegy“: az ujságot olvasó és cigarettázó ur. — Kapható minden jobb tőzsdében.

Halász Ferenc

a Modiano-gyár vezérképviselője.

konzervatív eszköz, ha a kormány valószínűleg és forradalmi eszköz, ha azt a forradalmárok csikarják ki. Eppen így kardoskodott az általános jövedelmi adóért is.

Sonnino két ízben volt miniszter. 1906-ban és 1909-ben. Mindkét esetben azért vált meg a kormánytól, mert elveinek nem tudott kellő érvényt szerezni. A politikában mindig heves ellenlábas volt és maradt Giolittinek. A legaprólékosabb számító és mindenfelett teoretikus, akinek egyik legkiválóbb tulajdonsága az, hogy a helyzetet mindenkor elsőrangban tudja félreismerni. Félreismerte a helyzetet a gyarmatokban, amikor tulságos takarékosága előidézte az ádai borzalmas katasztrófát, a milánói zavargások után félreismerte a nemzetközi politikai helyzetet, mikor a Pelloux miniszterium és a legelső reakcionáriusok érdekében exponálta magát. Leginkább azonban félreismerte a helyzetet az olasz hadüzenettel. Legnagyobb tévedését Sonnino a világháborúban követte el.

Itália politikai életében Sonnino meglehetősen háttérbe volt már szorítva és magamondotta magáról, hogy úgy érzi magát, mint egy holt vágányra tolt mozdony. Hazájának szerencsétlenségére ezt a pihenő mozdonyt újra a vonat elé fogták.

TANÜGY.

(—) Érettségi vizsgálat. Az aradvárosi felső kereskedelmi iskola tanári kara ma tartotta záró értekezését az intézetben érettségi vizsgálatot tett tanulókról. Az érettségim a kereskedelmi miniszterium részéről Csécsy József dr. miniszteri titkár, míg a kultuszmi-

niszteriumból Putnoky Miklós nyug. főigazgató elnökölt. Az eredmény a következő: Jelenen megfelelték: Fodor Lajos, Leitner János, Walder Tibor, Zachariás Árpád. Jól érettek: Fülöp Jakab, Friedrich Iona, Juhász Almos, Kosma Gusztáv, Salgó Jenő, Singer Sándor, Stern Márton, Székely Lipót, Szepesi Béla, Szigethy Dezső.

Uj könyvek.

* A Nyugat, szépirodalmi folyóirat június 16-i száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg: Erdősi Dezső: Pénz (Novella.) Babits Mihály: Shakespeare-ünnep: Babits Mihály: Shakespeare: Két szonett. — A Vihar IV. fejev. Lengyel Géza: Balkán, Hungaricus: Orgonaszó. (Vers.) Kassák Lajos: Misilló királysága. (Regény V.) Ambrus Zoltán: Háborús jegyzetek. Ady Endre: legoktalanabb szerelem. — Dal a boldogtalanságról. Oh, bujni bariangokba. (Versek.) Figyelő és Disputa rovat. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Lónyay-utca 18. Előfizetési ára: Egy évre 28 K., félévre 14 K., egyes szám ára: 1 kor. 40 fill.

NYÁRI SZINHÁZ.

Szerda, 1916. június 21-én:

Góthné Kertész Ella-Góth Sándor vendég-teléléptével:

Ciklámén.

Színjáték 3 felvonásban.

Közdete este fél 9 órakor.

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.

(Az eszenrovat alatt közölttekert nem vállalunk felelősséget)

Hátszegi Felső Kereskedelmi Iskola.

Női Kereskedelmi Szaktanfolyam. Fiu- és leány-internatus. Egyéves önkéntesség. Állás közvetítés. Prospektus ingyen. A délkeleti Kárpátok legszebb és leg egészségesebb vidékén. 8027

„Odette“ jön.

P. 1174/8. szám. 1916.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék az 1874: XXXV.: 15. §-a alapján közhírré teszi, hogy Dr. Ikrich Arnold kir. közjegyző, irodáját 1916. évi június hó 1-én Borosjenőn megnyitotta.

Arad, 1916. június hó 5.

A kir. törvényszék mint polgári bíróság.

Fehér és fekete vászonzcipők

minden nagyságban,
nagy választékban.

CIPOTÖZSDE

Andrássy-ut 22. = Telefon 10-44.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tusinal-cukor

Ára 80 fillér.

Tusinal-tea

Ára 60 fillér.

Ha tyukszeme van és gyötri nagy kin,

A legjobb gyógyszer
az Anagallin.

Ára utasítással 1 korona.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ilyen szer, a világhírű „Krovil“ korpakencőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget deszinficálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szalencének 70 fillér.

Fontos szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Mágyeházzal szemben.)

Herkulesfürdő.

Ferencz József
udvar

Erzsébet-nyaraló

120 kényelmes szoba:
Május, június, szeptem-
ber 2 koronától 5 koro-
náig. Július, augusztus
3 koronától 8 koronáig.

Az élelmezés 6 vendég-
lőben biztosítva van.

Reggeli, ebéd, vacsora,
6 koronától vagy étlap
szerint. — Teljes tisztaság!

Novák Ferenc.

Gépolaj,
Hengérolaj,
Gépzsír,
Firmeisz,

Sózott hal,

Köles kása,
Szalonna,
Házi szappan

kapható

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpád-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

66121—1916. kb.

136—1916. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1914. évi 23692 számu végzése következtében Dr. Fülöp Gy. Géza ügyvéd által képviselt Borosjenői takarékpénztár javára 17672 korona s járulékaik erejéig 1914. évi december hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2650 koronára becsült következő ingóságok u. m.: gőzkazán, cséplő-, aratógép nyilvános árverésen eladtnak.

Ezen árveréshez csatlakozik Déli jég és viszontbiztosító társaság 264 korona 90 fillér, Aradi polgári takarékpénztár 400 korona, Aradi közgazdasági bank 1200 korona, Söke Jánosné 4105 korona 88 fillér és 7900 korona tőke és jár. kielégítése végett.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíró 1914. évi V. 751 sz. végzése folytán 17672 kor. tőkekövetelés, ennek 1914. évi november hó 27. napjától járó 6% kamattal, 2/8% váltódíj és eddig összesen 500 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Bokszenen 20. h. sz. alatt leendő megtartására 1916. évi június 30-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvények 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Borosjenő, 1916. évi június hó 15. napján.

Nagy Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

3145

Ócska, használt

ólomcsöveket

és egyéb

ólomtárgyakat

megvételre keresünk.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a 4452—1915. M. E. sz. rendeletet módosító 1878—1916. M. E. sz. ministeri rendelet értelmében mindazok, akik nyers kőszénkátrányt állítanak elő, vagy dolgoznak fel, kötelesek készleteiket hivatalom iparügyi osztályánál kapható bejelentő lapokon, a kereskedelemügyi m. kir. ministerium ipari, műszaki ügyosztályának haladéktalanul bejelenteni.

Továbbá közhírré teszem, hogy a 4452—1915. M. E. sz. rendeletnek a zár alá vételről szóló 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lépett:

A hadviselés szükségletének, valamint egyéb közszükségleteknek biztosítása végett az alább felsorolt anyagoknak meglevő és nőbb hozzájövő készletet a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vételnek: 1. minden fajtájú benzint; 2. minden fajtájú gázolaj; 3. minden fajtájú kenőolaj; 4. petroleum koks; 5. nyers kőszénkátrány és nyers

barnaszénkátrány; 6. benzol és pedig nyers benzol (motorbenzol, kereskedelmi benzol, toluol, xyol, solventnafta és nehéz benzol.) 7. kőszénkátrányolaj és pedig közepolaj, antracénolaj, motorolaj, tüdőolaj, karbolineum és teftóolaj; 8. mindennemű barnaszénkátrányolaj.

A zár alá vételnek az a hatálya, hogy a zár alá vett termékek másnak csak a szerző fél nevére kiállított beszerzési engedély beszerzési ellenében és csak azt a mennyiséget és csak abban a mennyiségben szabad kiszolgáltatni, amelyre a beszerzési engedély szól.

Az említett anyagoknak közvetlenül a katonai igazgatás részére való kiszolgáltatása nincs beszerzési engedélyhez kötve, de a kiszolgáltatás csak a katonai hatóság megrendelése alapján történhetik. Az ilyen kiszolgáltatott mennyiségeket a bejelentésekben külön fel kell tüntetni és a megrendelési okmányt vagy ennek másolatát, az eladónak meg kell őrizni.

Egyebekben a 4452—1915. sz. rendelet intézkedései teljes épségükben fennállanak.

Arad, 1916. május hó 29-én.

Grén Nándor,
főkapitány.

Legjobb minőségű

ó- és ujszilvórium, seprő, törköly-,
barack- és egyéb gyümölcspálinka

100 literen felüli mennyiségben a legelőnyösebben az

Erdélyi Egyesült Kereskedelmi R. T.-nál

• Déván szerzhető be.

2017

Kívánatra megmintázott árajánlattal szolgálunk.

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

őhajt, használjon okvetlen Hajós-téls

Ibolya „Doré” krém.

Ara egy tégelynek 1 kor. 20 fill.

Ibolya Doré szappan 1 K 20 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját
Hajfestő vagy hajszínt a legesebb állandó
a „Melogen”. Ara 2 korona. fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt is lehet mosni,

Szőrvesztő-Dephtor. E kítűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt ara, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerok kap- Hajós Arpád gyógyszer-
hatók a készítőnél társában

ARAD, Arpád-tér 22. sz.

Alapítástól 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Judnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűvel 12 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Dr. Gy.

Helyesíró tudomásul szolgál. Eszem azt a bator-kis szivót. 8142

ALKALMAZÁST NYER.

Egy szerény igényű

molnár, ki a magyar és román nyelvet bírja, azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. 8124.

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fű, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy ügyes

jó házból való molnártanonc, teljes ellátással azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. 8126

ALKALMAZÁST KERES.

Szolid, megbízható

rokkant katona, raktárnoki vagy felügyelői állást keres. Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 8146

Kereskedelmi végzet

irodlatlan perfect német, iradásteendőben jártas, alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 8121

KIADÓ LAKÁS.

Különbejárata

szobát keresek azonnalra a belvárosban. Ajánlatok „Diskrét II.” jellegre kéretnek a kiadóhivatalba. 8140

Három utcai,

4 udvari szobából álló II. emeleti lakás Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Két különbejárata

utcai butorozott szoba kiadó, esetleg jó házi koszt is kapható Hunyadi-u. 6. I. em. 8650

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Egy földszintes

modern 4 szobás lakás fűrdőszobával augusztus elsejére kiadó Apponyi-körut 7. 8107

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Használt

iskolakönyveket legmagasabb árban vásárol Kerpel könyvkereskedése. 8141

Részképzés

kapható Färber Lajos óggnél. 2421

Egy szoba butor

és konyhaberendezés elkötözés miatt eladó. Lázár Vámos-utca 2. szám ajtó 2. 8149

Borax

kapható Färber Lajos óggnél. 2779

As új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papirkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Hárs

majunga és tamatáve minden mennyiségben kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 2095

Polgári

fű- és leányiskolai használt tankönyvekért legtöbbet ad Minerva, Kaiser I. könyvkereskedése, Dobó-u. 1. sz. 1061

KÖLÖNFÉLE.

As Anusol

aranyér kupokat mindenben pótolják a Haemorhoidai kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

As angol

fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs—Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment, ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 13

Pompás samata rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciából 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 80 fillér és kész a legfinomabb, legkellemesebb samata rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Kedvező alkalom!

Arad legforgalmasabb helyén évek óta bevezetett bevőkörön

papirkereskedés

előnyösen átadó október 1-re,

esetleg előbb is áruval, vagy anélkül. Eente 6—7000 koronát tisztán jóval delmes. Kényelmes, biztos exist. oia. Teljes című levelek „Komoly szándék” jellegű a kiadóhivatalba kéretnek. 8126

895—1916. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a törvényhatósági utak fenntartásához folyó évből szükséges 245 köbméter rostált kizalék, 245 köbméter szott kavics 810 m³, rostált kavicsnak loco Arad állomásra való szállítása iránt folyó évi július hó 8-án d. e. 10 órakor versenyárgyalást tart.

Bánatpénssal leteendő az ajánlati ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

As ajánlatok lezártan, a versenyárgyalás megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárba történt befizetését igazoló letéti-jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy a versenyárgyalási feltételeket ismeri és elfogadja.

A versenyárgyalási feltételek a gazdasági tanácsnok urnál a versenyárgyalást megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1916. évi június hó 18-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

18191—1916.

Pályázati hirde'mény

Bárá Mallerstorf-Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerészkatona segélyezésére létesített alapítványra.

A „Mária-Anna császárné alapítványi bizottság” pályázatot hirdet a fentnevezett alapítvány jóvedelméből két szegény beteg tengerészkatona között az 1916. évben kiosztásra kerülő segélyre.

Az alapítványra oly tengerészkatona bírnak igényvel, akik a cs. és kir. haditengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálattal idejük alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátottak el. Az alapítványi segély a folyamodók közül a két legérdemesebbnek egy évre adományoztatik és augusztus hó 10-én, mint az alapító halálának évfordulóján fizetetik ki. As a körülmény, hogy valaki ennek az alapítványnak a jótéteményében már részesült, a segélydíjnak újból való einyerését nem zárja ki. Felhivatnak ennél fogva az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályasáí folyamodványaikat a folyó évi július hó 1-ig a triesti cs. és kir. haditengerészeti kerületi parancsnoksághoz nyujtsák be.

A folyamodó által igazolandó:

1. hogy a cs. és kir. haditengerészeti oszály kötelékéből tényleges katonai szolgálata alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsátottak el;

2. hogy vagyontalan, szegény és segélyre szorult.

Ez az utóbbi körülmény szegénységi vagy hatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július hó 1-én től beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Arad, 1916. évi június 3.

A városi tanács.

ARADI NYOMDA R. T.

ARAD,

József főherceg-ut 22. szám.

TELEFON 151. SZ.

A nyomda

készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és pedig:

levélpapírt,	árjegyzéket,	valamint:
borítékat,	levelezőlapot,	eljegyzési értesítőt,
számlát,	továbbá:	esküvői meghívót,
memorandumot,	falragaszt,	névjegyet,
jegyzéket,	rőlapot,	gyászjelentést,
cégekártyát,	könyvet,	belépti jegyet, stb.

izléses és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet

elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.